

Bezpieczeństwo lekowe polskich seniorów

Mimo znakomitego zaplecza produkcyjnego krajowe firmy farmaceutyczne mają nadal znikome poparcie ze strony państwa, chociaż gwarantują bezpieczeństwo lekowe polskim pacjentom, zapewniają miejsca pracy i przyczyniają się do wzrostu gospodarczego naszego kraju.

Pewna pozycja rynkowa krajowego przemysłu farmaceutycznego to najlepszy sposób na zapewnienie Polakom niezaburzonego dostępu do leków i gwarancja wpływu na rozwój naszej gospodarki.

Politykę ochrony „leków z tej ziemi” prowadzą wobec swych krajowych producentów wszystkie państwa świadome dobrych efektów zdrowotnych i rynkowych takich decyzji.

W trosce o dobro pacjenta

W porównaniu do producentów z odległych rejonów świata krajowy sektor farmaceutyczny gwarantuje ciągłość i terminowość dostaw leków także w sytuacjach kryzysowych. - *W trudnych momentach jesteśmy w stanie zwiększyć produkcję danego leku. W naszych działaniach zawsze kierujemy się bezpieczeństwem ludzi, które jest dobrem nadrzędnym nie tylko w stanach zagrożenia, ale także w czasach pokoju* - wyjaśnia przedstawiciel jednego z krajowych producentów.

O tym, że warto inwestować w rodzimy kapitał przekonała się Grecja, która nie była w stanie zagwarantować bezpieczeństwa lekowego obywatelom. W kraju, korzystającym głównie z importowanych produktów farmaceutycznych, z powodu kryzysu ekonomicznego w pewnym momencie po prostu zabrakło leków.

Jednak nie tylko nadzwyczajne sytuacje powinny nas zachęcać do inwestowania w krajowy sektor farmaceutyczny. Zapotrzebowanie na leki w Polsce będzie stale rosło, ponieważ odnotowujemy spowolnienie rozwoju demograficznego, a co za tym idzie - zmiany wiekowe w społeczeństwie.

Jak informuje Główny Urząd Statystyczny udział osób starszych w populacji mieszkańców Polski zwiększy się z 21,5 proc. w 2013 roku do 40,4 proc. w 2050. Wraz ze wzrostem liczby osób starszych następuje także proces wydłużania życia. Według obliczeń - urodzony w 2050 roku mężczyzna będzie miał przed sobą średnio 81,1 lat życia, a więc o 9 lat więcej niż w 2013 roku. Wydłuży się także czas życia kobiet o 6,4 lat, przeciętne trwanie życia wyniesie 87,5 lat.

Według danych Sequence HC Partners w 2013-2030 roku zapotrzebowanie na leki Rx (na receptę) tylko w samych aptekach wzrośnie o 29 proc. ilościowo. Najwyższy wzrost nastąpi w przypadku chorób, na które zapadają głównie osoby starsze, takich jak: nadciśnienie, Alzheimer, osteoporoza, cukrzyca, zaburzenia lipidowe.

Odpowiedzią na problemy i związane z tym oczekiwania seniorów ma być lista darmowych leków 75+, dająca czytelny sygnał ze strony państwa objęcia tej grupy społecznej szczególną troską. Na tzw. liście „S” znajdują się głównie generyki stosowane

w schorzeniach przewlekłych, m.in. urologicznych, kardiologicznych. Dostęp do takich leków mogą zapewnić krajowi producenci mający duży udział w rynku leków generycznych. Leki generyczne są tak samo skuteczne i bezpieczne jak leki oryginalne. Spełniają te same standardy, gdyż przed wejściem na rynek muszą sprostać surowym przepisom. Bywa nawet tak, że mają nowocześniejszą formę podania i pozytywnie różnią się substancjami pomocniczymi. Niestety nie wszyscy o tym wiedzą, dlatego warto lekarzy i pacjentów informować o ich skuteczności. Skuteczności, za którą nie trzeba dużo płacić.

O tym jak ważny dla rodzimych producentów jest polski pacjent świadczy utrzymywanie produkcji nierentownych leków, które nie mają swoich odpowiedników. Wśród nich są też te ratujące życie i zdrowie, m.in. atropina, adrenalina, morfina, rifampicyna, propafenon.

Kolejny dowód, że pacjent jest dla krajowych producentów najważniejszy, to dbałość o jego stałą edukację i popularyzacja profilaktyki zdrowotnej. Krajowi producenci leków kładą duży nacisk na przestrzeganie zaleceń terapeutycznych poprzez działania uświadamiające ich znaczenie.

Wysiłkiem krajowych producentów leków podnoszone są także kompetencje lekarzy biorących udział w organizowanych szkoleniach, warsztatach oraz sympozjach naukowych. Popularyzacja zasad dobrej farmakologii ma przyczynić się do zmniejszenia niepożądanych działań leków szczególnie w przypadku osób starszych, których w największym stopniu dotyczy zjawisko wielolekowości. Najczęstszym błędem w leczeniu pacjentów starszych jest polipragmazja, czyli nie zawsze racjonalne stosowanie kilku leków jednocześnie. Niewłaściwe zażywanie leków może prowadzić do ciężkich powikłań terapeutycznych, a nawet zgonów. W przypadku osób 65+ polipragmazja jest 9. przyczyną śmiertelności.

Krajowy przemysł farmaceutyczny to gospodarcza lokomotywa

Na branżę farmaceutyczną należy spojrzeć także z perspektywy liczb, które znacząco wpływają na ożywienie gospodarki. Według danych GUS z 2013 roku rynek ten wygenerował prawie 1% PKB, czyli 15,4 mld złotych.

Co drugi kupowany w Polsce lek pochodzi od kogoś z krajowych producentów. Gwarantują oni leki po umiarkowanych cenach, o 20 proc. tańsze od importowanych. Tym samym leki generyczne sprzyjają obniżeniu kosztów farmakoterapii dla pacjentów i stanowią oszczędność dla budżetu państwa. Jak pokazują dane Sequence HC Partners, leki krajowych producentów stanowią 44,3 proc. wszystkich zrefundowanych terapii. Tymczasem NFZ na leki przeznaczają jedynie 27 proc. całkowitej kwoty refundacji. - *Środki wydawane na refundację leków wytwarzanych w Polsce wyniosły 2,5 mld zł w 2014 roku i są równoważone wpływami do budżetu w postaci podatków, składek ZUS oraz innych świadczeń (2,4 mld zł wpływów do budżetu państwa).*

Krajowy sektor farmaceutyczny nie powinien jednak kojarzyć się tylko z lekami generycznymi, to także branża stawiająca na innowacyjność. Według analizy Laboratorium Gospodarki Cyfrowej Uniwersytetu Warszawskiego DELab w latach 2012-2014 aktywnością innowacyjną wykazało się 18,6 proc. przedsiębiorstw, z czego prawie połowa to firmy farmaceutyczne. Innowacyjność potwierdza nie tylko zatrudnianie wysokiej klasy specjalistów, inwestowanie w nowoczesne laboratoria, wytwarzanie udoskonalonych produktów, ale także dynamiczny rozwój leków bionastępczych, które

zapewniają większą efektywność w leczeniu najcięższych schorzeń. W tym przypadku opracowanie substancji trwa 7-9 lat i wymaga nakładów w wysokości 80-100 mln euro.

- Tak prężnie rozwijający się krajowy przemysł farmaceutyczny zapewnia pośrednio i bezpośrednio ponad 100 tys. miejsc pracy. Pracownikami są głównie osoby z wyższymi kwalifikacjami i zarobkami na satysfakcjonującym poziomie.

Powyższe dane powinny zachęcić państwo do usuwania wszelkich barier jakie stają na drodze krajowemu sektorowi farmaceutycznemu. Ogromną pomocą w rozwoju krajowego przemysłu farmaceutycznego może stać się nowa polityka lekowa, której strategicznym celem jest jego wsparcie oraz inwestowanie w innowacyjne technologie. Takie działania mogłyby być krokiem do stworzenia nowoczesnych fabryk produkujących zaawansowane leki bionastępcze oraz rozwoju produkcji farmaceutycznej jako krajowej inteligentnej specjalizacji, co odpowiada założeniom „Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” premiera Mateusza Morawieckiego.